

ЗАВДАННЯ

I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства 2026-2027 н.р.

9 клас

I. Тестові завдання. Оберіть одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь 1 бал.
Загалом 20 балів за завдання

- 1. Сукупність засобів та методів здійснення державної влади визначається критерієм класифікації:**
А) політичного режиму Б) форми держави В) державного правління Г) державного устрою
- 2. Конституційне, адміністративне, кримінальне право належать до галузей:**
А) суб'єктивного права Б) об'єктивного права В) приватного права Г) публічного права
- 3. Термін «юриспруденція» походить від латинських слів, що означають:**
А) закон і держава Б) порядок і справедливість В) право і мудрість Г) держава і влада
- 4. Юридична діяльність спрямована на:**
А) здійснення політичної влади Б) реалізацію права та захист прав громадян
В) розробку економічної політики Г) здійснення підприємницької діяльності
- 5. Установіть правильну послідовність елементів системи права від найменшого до найбільшого.**
А) норма права → інститут права → галузь права
Б) інститут права → підгалузь права → норма права
В) галузь права → норма права → інститут права
Г) підгалузь права → інститут права → норма права
- 6. Львівський національний університет імені Івана Франка відповідно до місця, яке він займає у механізмі держави, є:**
А) державним органом Б) державним підприємством
В) державною установою Г) апаратом держави
- 7. Сукупність правових норм, що регулюють якісно однорідну сферу суспільних відносин**
А) норма права Б) галузь права В) інститут права Г) підгалузь права
- 8. Яке положення Конституції України відображає принцип природних прав людини?**
А) Права надаються державою. Б) Права є невідчужуваними та невід'ємними.
В) Права залежать від майнового стану. Г) Права визначаються органами влади.
- 9. Який орган не належить до жодної з гілок державної влади відповідно до Конституції України?**
А) Кабінет Міністрів України Б) Верховна Рада України
В) Верховний Суд України Г) Президент України
- 10. Яка подія юридично завершила процес проголошення незалежності України?**
А) Прийняття Конституції України Б) Референдум 1 грудня 1991 року
В) Проголошення УНР Г) Акт Злуки
- 11. Право людини на звернення до органів державної влади належить до:**
А) культурних прав; Б) соціально-економічних прав; В) особистих прав; Г) політичних прав.
- 12. Найдавнішою пам'яткою писаного права серед наведених є:**
А) Руська правда Б) Закони XII таблиць В) Закони Хаммурапі Г) Салічна правда
- 13. Виключно колективно може здійснюватися:**
А) право на освіту; Б) право на відпочинок; В) право на страйк; Г) право на свободу пересування.
- 14. Яка пам'ятка права відображала перехід від кровної помсти до системи штрафів?**
А) Закони Хаммурапі Б) Закони XII таблиць В) Руська правда Г) Салічна правда
- 15. Яка ознака є необхідною для правової держави, але не обов'язковою для демократичної?**
А) поділ влади на законодавчу, виконавчу і судову; Б) єдиним джерелом влади є народ;
В) верховенство права; Г) система податків.
- 16. Визначте форму державного устрою України**
А) унітарна держава; Б) федерація; В) конфедерація; Г) імперія.
- 17. Яким юридичним фактом оформлюється припинення громадянства України?**
А) юридичний вчинок; Б) правочин; В) адміністративний акт; Г) судове рішення.
- 18. Позначте підставу припинення громадянства.**
А) позбавлення громадянства; Б) вихід із громадянства;
В) визнання особи безвісно відсутньою; Г) засудження особи за злочин проти безпеки людства.

19. Який орган державної влади України формується безпосередньо громадянами шляхом загальних виборів?

- А) Верховна Рада України Б) Кабінет Міністрів України
В) Конституційний Суд України Г) Рахункова палата

20. Визначте групу прав до яких відносять право на недоторканість житла:

- А) громадянські Б) політичні; В) соціально-економічні; Г) культурні.

II. Знайдіть відповідність у таблиці. За кожен правильно визначену пару 1 бал. Загалом 4 бали за кожен відповідність, 16 балів за завдання.

1. Визначте відповідність між назвами джерел права та їх змістом:

А) Правовий звичай	1) Документ загального характеру, що встановлюється за взаємною домовленістю кількох суб'єктів і забезпечується державою.
Б) Правовий прецедент	2) Система загальнообов'язкових правил поведінки встановлених державою
В) Нормативний договір	3) Судове чи адміністративне рішення з конкретної юридичної справи, якому надається обов'язкове значення під час вирішення всіх наступних аналогічних справ.
Г) Нормативно-правовий акт	4) Письмовий документ компетентного органу держави, у якому закріплено правило поведінки загального характеру, що забезпечується державою.
	5) Санкціоноване державою правило поведінки, що склалося в результаті тривалого повторення людьми певних дій.

А _____ Б _____ В _____ Г _____

2. Визначте відповідність між датами прийняття міжнародно-правових актів у галузі прав людини та їх назвами.

А) 1948	1) Конвенція про права дитини;
Б) 1966	2) Загальна декларація прав людини;
В) 1989	3) Міжнародний пакт про громадянські та політичні права;
Г) 1950	4) Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод
	5) Конвенція про права осіб з інвалідністю

А _____ Б _____ В _____ Г _____

3. Визначте відповідність між юридичними властивостями Конституції та їх змістом:

А) має установчий, програмний та ідеологічний характер;	1) містить норми, які одночасно можуть бути основою галузевих правових норм;
Б) має підвищену стабільність;	2) є первинним елементом, на якому засновуються права та обов'язки більшості суб'єктів державного і суспільного життя;
В) виступає юридичною базою поточного законодавства;	3) внести зміни до Конституції набагато складніше, ніж внести зміни до звичайного закону. У деяких випадках для цього потрібен референдум;
Г) має найвищу юридичну силу;	4) приймається Верховною Радою України більшістю голосів від конституційного складу парламенту
	5) нормативно-правові та міжнародно-правові акти повинні відповідати Конституції.

А _____ Б _____ В _____ Г _____

4. Визначте відповідність між органами державної влади та їх повноваженнями:

А) Верховна Рада України;	1) здійснює офіційне тлумачення Конституції та законів України;
Б) Президент України;	2) приймає рішення про визнання іноземних держав;
В) Кабінет Міністрів України;	3) здійснює правосуддя шляхом розгляду цивільних, кримінальних, адміністративних та господарських справ
Г) Конституційний Суд України.	4) забезпечує рівні умови розвитку усіх форм власності
	5) призначає чергові та позачергові вибори до органів місцевого самоврядування;

А _____ Б _____ В _____ Г _____

III. Дайте визначення юридичних термінів (3 бали), складіть і запишіть як приклад речення з використанням цього терміну (2 бали). (Загалом по 5 балів за повну відповідь) Всього 20 балів за завдання.

1) Державна влада. Визначення: _____

Приклад: _____

2) Підзаконний нормативно-правовий акт.

Визначення: _____

Приклад: _____

3) Місцеве самоврядування. Визначення: _____

Приклад: _____

4) Суверенітет. Визначення: _____

Приклад: _____

IV. Проаналізуйте опис держави та визначте її форму. Всього 10 балів.

У державі Гамма існує єдина правляча партія. Глава держави одночасно очолює уряд і керує збройними силами. Вибори проводяться формально, альтернативні кандидати не допускаються. Територія держави поділена на області, які не мають політичної самостійності. Держава контролює діяльність засобів масової інформації, громадських організацій та приватне життя громадян.

Завдання:

- Визначте форму правління. (2 бали) _____

- Визначте форму державного устрою. (2 бали) _____

- Визначте політичний режим. (2 бали) _____

- Наведіть ознаки, які свідчать про цей політичний режим. (4 бали) _____

V. Проаналізуйте ситуації. Дайте відповідь на поставлені питання.

Загалом 12 балів за кожну ситуацію, 24 бали за завдання.

Ситуація 1. Після журналістського розслідування блогер опублікував на своїй сторінці в соціальній мережі інформацію про майновий стан міського голови. Разом із цією інформацією він розмістив домашню адресу посадової особи, номери телефонів членів її сім'ї, дані про місце навчання дітей та фотографії приватного будинку. Свої дії блогер пояснив реалізацією права на свободу слова та права громадян на отримання суспільно важливої інформації. Посадова особа звернулася до суду, стверджуючи, що було порушено її право на приватне життя та безпеку членів сім'ї.

Завдання

Яке конституційне право реалізує блогер? (2 бали) _____

Які права посадової особи та членів її сім'ї могли бути порушені? (2 бали)

Який конституційний принцип слід застосувати для вирішення цієї ситуації? (2 бали)

Чи є свобода слова абсолютним правом? Відповідь обґрунтуйте. (3 бали)

Яке значення для вирішення справи має той факт, що оприлюднено персональні дані дітей посадової особи? (3 бали)

Ситуація 2. 17-річна учениця Марія стала свідком того, як її однокласника систематично принижують у школі та соціальних мережах. Група учнів створила чат, у якому розміщувала образливі повідомлення, фотоколажі та неправдиву інформацію про хлопця. Через постійне цькування він почав пропускати заняття, відмовлявся брати участь у шкільних заходах та звернувся за допомогою до шкільного психолога. Класний керівник і адміністрація школи знали про ситуацію, однак пояснювали її «звичайним підлітковим конфліктом» та відмовлялися проводити службове розслідування. Батьки потерпілого неодноразово зверталися до керівництва школи, проте жодних заходів вжито не було.

Завдання

Які права дитини порушуються у цій ситуації? (2 бали)

Назвіть коло осіб та органів, які несуть відповідальність за створення безпечного освітнього середовища. (2 бали)

Чи є бездіяльність адміністрації школи правомірною? Обґрунтуйте відповідь. (2 бали)

Запропонуйте алгоритм захисту прав потерпілої дитини. (3 бали)

Які докази можуть бути використані для підтвердження фактів булінгу та кібербулінгу? (3 бали)

ВСЬОГО: 90 БАЛІВ